JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS

M. POIARES MADURO

9 päivänä heinäkuuta 2009 [1]

1. Nyt käsiteltävä asia koskee kuudennen ALV-direktiivin 4 artiklan 1 ja 2 kohdan tulkintaa. [2] Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin tiedustelee, ovatko poliittisen puolueen toteuttamat tietyt rahoitustaloustoimet direktiivissä tarkoitettua taloudellista toimintaa.

I Tosiseikat ja esitetyt ennakkoratkaisukysymykset

2. Pääasian valittaja on Itävallan sosialidemokraattisen puolueen (Sozialdemokratische Partei Österreichs, jäljempänä SPÖ) Kärntenin osavaltion järjestö. Kyseinen osavaltiojärjestö on jaettu erillisiin piiri- ja paikallisjärjestöihin. Osavaltiojärjestö on erillinen oikeushenkilö, kuten piirijärjestötkin, kun taas paikallisjärjestöt eivät ole.

3. Valittaja järjesti vuosina 1998–2004 alaisuudessaan oleville järjestöille erilaista suhdetoimintaa ja mainontaa Itävallassa järjestettyjen eri vaalien yhteydessä. Se toimi lähinnä keskustason ostajana, joka hankki mainosmateriaalia, jota tämän jälkeen välitettiin piiri- ja paikallisjärjestöille maksua vastaan. Se järjesti myös vuosittain puolueen tanssiaiset. Tätä toimintaa kuvattiin ”ulkoiseksi mainonnaksi”, kun puolestaan puolueen virkailijoiden koulutusta kutsuttiin ”sisäiseksi mainonnaksi”. Nyt käsiteltävä asia koskee yksinomaan ”ulkoista mainontaa”.

4. SPÖ ilmoitti veroilmoituksissaan verollisen liikevaihdon osalta eri summia, jotka liittyivät ”ulkoiseen mainontaan” ja vaati vastaavan ostoihin sisältyvän veron vähentämistä. SPÖ:n ja veroviranomaisten välille kehittyi riita siitä, onko valittajaa pidettävä sen alajärjestöilleen tarjoaman ulkoisen mainonnan osalta kuudennen ALV-direktiivin nojalla verovelvollisena, jolla on oikeus vähentää ostoihin sisältyvä vero tässä yhteydessä. Finanzamt Klagenfurt (Klagenfurtin verovirasto) katsoi, että SPÖ:tä ei voitu pitää direktiivissä tarkoitettuna verovelvollisena. SPÖ valitti Klagenfurtin Unabhängiger Finanzsenatiin (Klagenfurtin riippumaton verotuomioistuin), joka on esittänyt yhtei-

1 – Alkuperäinen kieli: englanti.

2 – Jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta – yhteinen arvonlisäverojärjestelmä: yhdenmukainen määräytymisperuste – 17.5.1977 annettu kuudes neuvoston direktiivi 77/388/ETY (EYVL L 145, s.1).

söjen tuomioistuimelle seuraavat kahdeksan kysymystä:

”1. Onko jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta – yhteinen arvonlisäverojärjestelmä: yhdenmukainen määräytymisperuste – 17.5.1977 annetun kuudennen neuvoston direktiivin 77/388/ETY (jäljempänä kuudes direktiivi) 4 artiklan 1 kohtaa tulkittava siten, että poliittisen puolueen oikeudellisesti itsenäisen osavaltiojärjestön ’ulkoinen mainonta’, joka käsittää suhdetoiminnan, tiedotuksen, puoluetilaisuuksien järjestämisen, mainosmateriaalin toimittamisen piirijärjestöille ja vuosittain järjestettävien tanssiaisten (SPÖ:n tanssiaiset) isännöimisen ja järjestämisen, on katsottava taloudelliseksi toiminnaksi, jos sen yhteydessä saadaan tuloja ’ulkoisen mainonnan’ kulujen (osittaisesta) vyöryttämisestä niin ikään oikeudellisesti itsenäisille puolue-elimille (piirijärjestöt jne.) ja tanssiaisten järjestämisestä saatavista pääsymaksuista?

2. Onko kuudennen direktiivin 4 artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitetun ’taloudellisen toiminnan’ olemassaolon arvioinnin kannalta haitallista, jos edellä ensimmäisessä kysymyksessä mainitut toiminnot vaikuttavat osavaltiojärjestöön ja siten myös hyödyttävät sitä? Jo ulkoisen mainonnan luonteeseen kuuluu, että näiden toimintojen yhteydessä tuodaan aina esille myös puoluetta sinänsä sekä sen poliittisia tavoitteita ja näkemyksiä, vaikka tämä ei olisikaan mainonnassa etusijalla vaan pikemminkin sen väistämätön seuraus.

3. Voiko kyse olla edelleen kuudennen direktiivin 4 artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitetusta ’taloudellisesta toiminnasta’, jos ’ulkoisen mainonnan’ kulut ylittävät jatkuvasti moninkertaisesti tästä toiminnasta, toisin sanoen kulujen vyöryttämisestä ja tanssiaisten järjestämisestä, saadut tulot?

4. Onko kyseessä ’taloudellinen toiminta’ myös silloin, kun kuluja ei vyörytetä välittömästi ilmenevien taloudellisten kriteerien (esimerkiksi kustannustekijöiden tai saatavan hyödyn) perusteella ja kun alajärjestöille annetaan pääosin vapaus päättää, osallistuvatko ne osavaltiojärjestöjen kuluihin ja missä laajuudessa?

5. Onko kyseessä ’taloudellinen toiminta’ myös silloin, kun mainontakulut laskutetaan alajärjestöiltä sellaisen maksun muodossa, jonka suuruus määräytyy yhtäältä kyseessä olevan alajärjestön jäsenmäärän ja toisaalta sen parlamenttiedustajien määrän perusteella?

6. Onko julkiset tuet, jotka eivät kuulu veronalaiseen vastikkeeseen, (kuten Kärntenin osavaltion puoluetukilain (Parteienförderungsgesetz) nojalla myönnettävä puoluetuki) otettava

huomioon taloudellisina etuina arvioitaessa sitä, onko kyseessä 'taloudellinen toiminta'?

II Oikeudellinen arviointi

5. Kuudennen ALV-direktiivin 2 artiklassa säädetään seuraavaa:

"[ALV:tä] on kannettava:

7. Jos 'ulkoinen mainonta' katsotaan erikseen tarkasteltuna kuudennen direktiivin 4 artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuksi 'taloudelliseksi toiminnaksi', voidaanko tätä toimintaa pitää 'taloudellisena toimintana', kun suhdetoiminta ja vaalimainonta kuuluvat poliittisten puolueiden ydintoimintaan ja ovat ehdoton edellytys niiden poliittisten tavoitteiden ja sisältöjen toteuttamiselle?

1. verovelvollisen tässä ominaisuudessaan maan alueella suorittamasta vastikkeellisesta tavaroiden luovutuksesta ja palvelujen suorituksesta;

2. tavaroiden maahantuonnista."

8. Onko valittajan harjoittama, 'ulkoiseksi mainonnaksi' kuvattu toiminta sellaista, että sitä voidaan verrata kuudennen direktiivin liitteessä D olevassa 10 kohdassa tarkoitettuun kaupalliseen mainostoimistotoimintaan tai että se vastaa sisällöltään tällaista toimintaa? Jos tähän kysymykseen vastataan myöntävästi, voidaanko harjoitettua toimintaa pitää kyseisten tulojen ja menojen suhde huomioon ottaen 'ei merkitykseltään vähäisenä' ajanjaksolla, jota valitus koskee?"

6. Kuudennen direktiivin 4 artiklan 1, 2 ja 5 kohdassa säädetään seuraavaa:

"1. 'Verovelvollisella' tarkoitetaan jokaista, joka itsenäisesti harjoittaa missä tahansa jotakin 2 kohdassa tarkoitettua taloudellista toimintaa, riippumatta tämän toiminnan tarkoituksesta tai tuloksesta.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettua taloudellista toimintaa on kaikki tuottajan, kauppiaan tai palvelujen suorittajan harjoittama toiminta, mukaan lukien kaivostoiminta, maataloustoiminta ja vapaa ammattitoiminta tai vastaava. Taloudellisena toimintana on pidettävä myös liiketoimintaa, joka käsittää aineellisen tai aineettoman omaisuuden hyödyntämistä jatkuvaluontoisessa tulonsaantitarkoituksessa.

– –

5. Valtioita, hallinnollisia alueita, kuntia ja muita julkisoikeudellisia yhteisöjä ei niiden viranomaisen ominaisuudessa harjoittaman toiminnan tai suorittamien liiketoimien osalta ole pidettävä verovelvollisina, vaikka ne tämän toiminnan tai liiketoimien yhteydessä kantaisivatkin maksun, lupamaksun, jäsenmaksun tai korvauksen.

Jos ne harjoittavat tällaista toimintaa tai suorittavat tällaisia liiketoimia, niitä on kuitenkin pidettävä verovelvollisina tämän toiminnan tai liiketoiminnan osalta, jos niiden jättäminen verovelvollisuuden ulkopuolelle johtaisi huomattavaan kilpailun vääristymiseen. – –”

7. Yhteisöjen tuomioistuimen ratkaistavana oleva ongelma on, onko SPÖ:n Kärntenin osavaltiojärjestön harjoittama ulkoinen mainonta kuudennen ALV-direktiivin 4 artiklassa tarkoitettua ”taloudellista toimintaa”, jolloin tämä järjestö olisi kyseisessä direktiivissä tarkoitettu ”verovelvollinen”. Jos näin on, silloin Kärntenin osavaltiojärjestö voi vaatia ostoihin sisältyvän veron vähentämistä direktiivin 17 artiklan nojalla; jos näin ei ole, tällaista vaatimusta ei voida esittää.

8. Jo asiaa koskevien säännösten sanamuodon perusteella on selvää, että käsitetä ”taloudellinen toiminta” on tulkittava laajasti. Kuten yhteisöjen tuomioistuin totesi asiassa T-Mobile Austria antamassaan tuomiossa, ”tarkastelu osoittaa taloudellisen toiminnan käsitteen soveltamisalan laajuuden ja kyseisen käsitteen objektiivisuuden, millä tarkoitetaan sitä, että toimintaa tarkastellaan sellaisenaan sen tarkoituksesta tai tuloksesta riippumatta”. [3] Siten direktiivin 4 artiklan soveltamisalaan kuuluvat ”tuottamisen, jakelun ja palvelujen suorittamisen kaikki vaiheet”. [4]

9. Direktiivin 4 artiklan 2 kohdassa lueteltuja toimintoja voidaan kuitenkin pitää asianmukaisesti ”taloudellisena toimintana”, jonka perusteella sitä harjoittava henkilö on ”vero-

3 – Asia C-284/04, T-Mobile Austria ym., tuomio 26.6.2007 (Kok., s. I-5189, 35 kohta). Ks. myös asia C-223/03, University of Huddersfield, tuomio 21.2.2006 (Kok., s. I-1751, 47 kohta).

4 – Asia C-305/01, MGK-Kraftfahrzeuge-Factoring, tuomio 26.6.2003 (Kok., s. I-6729, 42 kohta).

velvollinen", vain jos sillä on jatkuvaluonteinen tulonsaantitarkoitus.[5] Tästä seuraa, että jos toiminnasta kertyy tuloja vain satunnaisesti tai siitä ei kerry lainkaan tuloja, tätä toimintaa harjoittava henkilö ei ole "verovelvollinen", jolla olisi oikeus vähentää ostoihin sisältyvä vero.

10. Kuudennen ALV-direktiivin 2 artiklassa säädetään lisäksi, että ALV:tä on kannettava "vastikkeellisesta tavaroiden luovutuksesta ja palvelujen suorituksesta". Tässä vastikkeen olemassaolo on edellytyksenä ALV:n soveltamiselle tiettyyn taloudelliseen toimeen. Tämä säännös kuuluu II osastoon, jossa määritellään direktiivin soveltamisala kokonaisuutena. Siksi direktiivin kaikkia muita säännöksiä on tulkittava 2 artiklan mukaisesti. Olen samaa mieltä Finanzamt Klagenfurtin, Kreikan hallituksen ja komission kanssa siitä, että palvelujen vastikkeeton suorittaminen ei ole direktiivin 4 artiklassa tarkoitettua "taloudellista toimintaa".

11. Ensimmäinen huomioon otettava seikka on, että yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan palvelujen suorittamisesta kannetaan ALV vain jos "suoritetulla palvelulla ja saadulla vastikkeella on – – välitön yhteys".[6] Yhteisöjen tuomioistuin on myös jo tutkinut vastiketta koskevan edellytyksen vaikutuksen tiedotus- ja mainontapalvelujen tarjoamiseen. Asiassa Hong Kong Trade Development Council[7] Alankomaiden veroviranomaiset olivat kieltäytyneet tunnustamasta Hong Kong Trade Development Councilin Alankomaissa sijaitsevaa toimistoa verovelvolliseksi. Toimisto tarjosi yrityksille veloituksetta tietoja Hong Kongista ja kaupankäyntimahdollisuuksista hongkongilaisten yritysten kanssa. Yhteisöjen tuomioistuin totesi, että kyseistä toimistoa ei voitu pitää verovelvollisena, koska se ei saanut tuloja tietojen antamisesta. Se totesi, että "jos henkilön toiminta koostuu yksinomaan palvelujen suorittamisesta ilman välitöntä vastiketta, veron perustetta ei ole olemassa eikä kyseisistä ilmaispalveluista siten kanneta arvonlisäveroa. Tällaisissa tapauksissa palveluja suorittava henkilö on rinnastettava loppukuluttajaan. – – Itse asiassa hänen ja tavaroiden tai palvelun vastaanottajan välinen yhteys ei kuulu mihinkään sopimusryhmään, joka voisi olla veron yhdenmukaistamisen kohteena. – –; näissä olosuhteissa palvelut, joita annetaan vastikkeetta, ovat erilaisia kuin verolliset taloustoimet, jotka edellyttävät arvonlisäverojärjestelmässä hinnan tai vastikkeen määräämistä".[8]

12. Keskitetysti tilattujen mainontapalvelujen suorittamista koskeva ongelma tuli yhteisöjen tuomioistuimen ratkaistavaksi asiassa Apple and Pear Development Council.[9] Council oli julkisoikeudellinen elin, jonka tehtävät liittyivät Englannissa ja Walesissa viljeltyjen laatuomenoiden ja -päärynöiden mainostamiseen ja myynninedistämiseen. Sen toiminta rahoitettiin omenoiden ja persikoiden viljelijöiltä perityllä pakollisella vuosimaksulla, joka oli enintään tietty määrä

5 – Asia C-186/89, van Tiem, tuomio 4.12.1990 (Kok., s. I-4363, 18 kohta); asia C-77/01, EDM, tuomio 29.4.2004 (Kok., s. I-4295, 48 kohta) ja edellä alaviitteessä 3 mainittu asia T-Mobile Austria (tuomion 38 kohta).

6 – Asia 154/80, Coöperative Aardappelenbewaarplaats, tuomio 5.2.1981 (Kok., s. 445, Kok. Ep. VI, s. 23, 12 kohta) ja asia 230/87, Naturally Yours Cosmetics, tuomio 23.11.1988 (Kok., s. 6365, 11 kohta).

7 – Asia 89/81, tuomio 1.4.1982 (Kok., s. 1277).

8 – Sama asia, tuomion 10 kohta.

9 – Asia 102/86, Apple and Pear Development Council, tuomio 8.3.1988 (Kok., s. 1443).

kutakin omena- tai päärynäpuuviljelmän hehtaaria kohti tai tietty määrä kutakin viljelijän maalle istutettua 50 puuta kohti. Yhteisöjen tuomioistuin totesi, että Councilin tehtävät liittyivät kasvattajien yhteiseen intressiin ja että kaikki sen mainontatoiminnasta koituvat edut hyödyttivät koko alaa; yksittäiset viljelijät saivat nämä edut vain välillisesti. Yksittäisten viljelijöiden saamien etujen tason ja heidän Councilille maksamansa pakollisen maksun määrän välillä ei ollut myöskään yhteyttä. Maksu ei perustunut sopimusvelvoitteeseen vaan säännöistä ilmenevään velvoitteeseen, ja se oli perittävissä riippumatta siitä, oliko yksittäinen viljelijä todellisuudessa saanut hyötyä Councilin mainonnasta. Yhteisöjen tuomioistuin totesi, että Councilin toiminta ei ollut ”palvelujen suorittamista vastiketta vastaan”. [10]

13. Yhteisöjen tuomioistuin selitti edellä mainittujen asioiden yhteisvaikutusta asiassa Tolsma antamassaan tuomiossa. [11] Pääasian kantaja Tolsma oli katusoittaja, joka keräsi lahjoituksia ohikulkijoilta. Alankomaiden veroviranomaiset kantoivat tästä toiminnasta ALV:n. Hän väitti, että lahjoituksista ei kuulunut kantaa ALV:tä, koska ohikulkijat eivät olleet velvollisia maksamaan hänelle mitään ja jos he päättivät tehdä niin, he määrittivät itse summan suuruuden. Veroviranomaiset katsoivat, että suoritettu palvelu ja saadut maksut olivat välittömässä yhteydessä, mistä syystä kyseinen toiminta oli palvelujen suorittamista vastiketta vastaan. Yhteisöjen tuomioistuin totesi, että ”palveluja suoritetaan ’vastiketta vastaan’ kuudennen direktiivin 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla ja siten verollisesti ainoastaan silloin jos palvelujen suorittajan ja vastaanottajan välillä on oikeudellinen suhde, jonka nojalla suoritukset ovat vastavuoroisia ja jolloin palvelujen suorittajan saama vastike vastaa arvoltaan vastaanottajalle suoritettua palvelua”. [12]

14. Kansallinen tuomioistuin toteaa nyt käsiteltävää asiaa koskevassa ennakkoratkaisupyynnössä, että SPÖ:n osavaltiojärjestö vyörytti suhdetoiminta- ja mainontapalvelujensa kulut vuosina 1998–2003 vain satunnaisesti piiri- ja paikallisjärjestöille. Veloitusten laskentaa varten ei ollut olemassa selkeitä perusteita, ja vaikuttaa siltä, että sen alajärjestöt saattoivat päättää vapaasti – taloudellisten resurssiensa mukaan – osallistuvatko ne osavaltiojärjestön kuluihin. SPÖ:llä ei selvästikään ollut puolueen sisäisiä sääntöjä, joissa olisi määrätty tällaisista palveluista veloitettavien maksujen yksityiskohdista. Tilanne muuttui hieman vuonna 2004. Kyseisestä vuodesta lähtien tietyt mainospalvelut laskutettiin piirijärjestöiltä ”mainontaveloituksena”, jonka suuruus laskettiin kyseisen piirin jäsenmäärän ja piirin parlamenttiedus-

10 – Sama asia, tuomion 17 kohta.

11 – Asia C-16/93, tuomio 3.3.1994 (Kok., s. I-I 743).

12 – Sama asia, tuomion 14 kohta.

tajien määrän perusteella. Tämä rahamäärä kattoi vain pienen osan SPÖ:n osavaltiojärjestön kuluista, ja sille aiheutui jatkuvasti tappioita mainos- ja suhdetoiminnasta.

15. Mielestäni on selvää, että nyt käsiteltävä asia on rinnastettavissa asioihin Hong Kong Trade Development Council, Apple and Pear Development Council ja Tolsma. Vuosina 1998–2003 ei ollut käytössä järjestelmää, jonka mukaisesti mainoskulut olisi säännönmukaisesti vyörytetty piiri- ja paikallisjärjestöille; kyseisillä järjestöillä ei ollut sopimusperusteista tai muutakaan velvollisuutta osallistua kustannuksiin; ja mikäli ne päättivät menetellä niin, ne saivat itse päättää taloudellisen tilanteensa mukaan vastikkeen määrästä. Tällainen järjestely merkitsee palvelujen suorittamista ilman välitöntä vastiketta.

16. Vuonna 2004 käyttöön otetun järjestelmän ydin ei poikkea tästä mitenkään merkittävästi. Vastavuoroista suoritusta ei ollut edelleenkään: alajärjestöt eivät todellisuudessa maksaneet vastaanottamistaan palveluista, sillä niiden osavaltiojärjestölle maksamien suoritusten arvo ei vastannut sen suhdetoiminta- ja mainontapalvelujen todellista arvoa, ja suoritukset laskettiin kiinteämääräisesti tietyn piirin jäsenmäärän ja piirin parlamenttiedustajien määrän perusteella. Tästä syystä osavaltiojärjestölle aiheutui merkittäviä ja jatkuvia tappioita. Lisäksi osavaltiojärjestön toiminnan aikaansaama julkisuus hyödytti koko puoluetta; piiri- ja paikallisjärjestöjen mahdollisesti saama hyöty ei ollut erillistä eikä välitöntä, vaan liitännäistä ja välillistä.

17. Lopuksi on esittävä laajempi huomautus nyt käsiteltävään asiaan liittyvän suhdetoiminnan ja mainonnan luonteesta. Kuten Finanzamt Klagenfurt ja Kreikan hallitus ovat perustellusti esittäneet, tämä on tyypillinen poliittiseen toimintaan liittyvä tapaus. Poliittiset puolueet eivät järjestä suhdetoiminta- ja mainoskampanjoita saadakseen tuloja vaan julkistaakseen ajatuksiaan suurelle yleisölle. Niillä on keskeinen asema edustuksellisen demokratian järjestelmässä, ja niiden järjestämä ulkoinen toiminta kuuluu tehtäviin, joita ne suorittavat tämän järjestelmän pelaajina. Puolueen julkisuuteen liittyvä rahoitus on sivuseikka tämän julkisuuden poliittiseen luonteeseen nähden. Kun SPÖ:n osavaltiojärjestö harjoitti ”ulkoista mainontaa” yhdistystensä puolesta useiden eri vaalien (kunnallisvaalit, osavaltiotason vaalit, parlamenttivaalit, liittopresidentin vaalit) yhteydessä Itävallassa, se ei toiminut talouden toimijana, jota olisivat ohjanneet rahoitukselliset seikat, vaan poliittisena järjestönä, joka pyrki vaalivoittoon.

18. Tätä päätelmää ei kumoa se, että SPÖ sai rahoitusta valtiolta puoluetukea koskevan Itävallan lainsäädännön nojalla. Tällaiset tulot eivät ole taloudellisesta toiminnasta koituvia tuloja; demokraattisessa järjestelmässä puolueet saavat rahoitusta julkisista varoista, jotta ne kykenisivät hoitamaan poliittisia tehtäviään kansalaisten hyväksi. Julkisen rahoituksen olemassaolo itse asiassa vahvistaa sitä käsitystä, että valittajan mainontatoiminta ei ole vastikkeellista taloudellista toimintaa. Itävallan valtio rahoitti SPÖ:tä nimenomaan sen vuoksi, että se ei ole tavanomainen taloudellinen toimija vaan poliittinen puolue, jonka prioriteetit poikkeavat liikeyrityksen prioriteeteistä. Näin ollen ei ole perusteltua verrata valittajaa kaupalliseen mainostoimistoon, joka on jo lähtökohtaisesti mainosalalla tehdäkseen

voittoa. Sitä vastoin – suotakoon ironia anteeksi – olisi yleisesti arvioiden sopimatonta, jos poliittinen puolue ryhtyisi poliittiseen toimintaan normaalissa taloudellisen voiton tarkoituksessa: yleensä tätä pidettäisiin korruptiona.

19. Huomautettakoon tämän jälkeen, että saattaa olla sellaisia tilanteita, joissa poliittinen puolue ryhtyy taloudelliseen toimintaan, joka on luonteeltaan liiketoimintaa, ja tarjoaa tavaroita tai palveluja vastiketta vastaan. Kreikan hallitus esitti suullisessa käsittelyssä esimerkkejä puolueesta, joka oli avannut liikkeen, jossa myytiin luontaistuotteita, ja toisen liikkeen, jossa myytiin yrityksille mainostilaa sen julkaisuissa. Molemmat toiminnot ovat mielestäni direktiivissä tarkoitettua ”liiketoimintaa”, ja puolue on niiden perusteella ALV:n osalta ”verovelvollinen”. SPÖ:n osavaltiojärjestön ”ulkoinen mainonta” ei ole kuitenkaan tällaista toimintaa.

III Ratkaisuehdotus

20. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että yhteisöjen tuomioistuin vastaisi ennakkoratkaisukysymyksiin, että jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta – yhteinen arvonlisäverojärjestelmä: yhdenmukainen määräytymisperuste – 17.5.1977 annetun kuudennen neuvoston direktiivin 77/388/ETY 4 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että poliittisen puolueen oikeudellisesti itsenäisen osavaltiojärjestön ”ulkoista mainontaa”, joka käsittää suhdetoiminnan, tiedotuksen, puoluetilaisuuksien järjestämisen, mainosmateriaalin toimittamisen piirijärjestöille ja vuosittain järjestettävien tanssiaisten isännöimisen ja järjestämisen, ei voida pitää taloudellisena toimintana, jos sen yhteydessä saadaan tuloja ”ulkoisen mainonnan” kulujen (osittaisesta) vyöryttämisestä niin ikään oikeudellisesti itsenäisille puolue-

elimille (piirijärjestöt jne.) ja sisäänpääsymaksuja tanssiaisten järjestämisestä. Tällaisen osavaltiojärjestön asema ei ole verrattavissa kaupallisen mainostoimiston asemaan.

Puoluetukea koskevan kansallisen lain nojalla julkisista varoista maksetut tuet eivät ole myöskään taloudellisia etuja, joiden perusteella kyseinen toiminta olisi kuudennessa arvonlisäverodirektiivissä tarkoitettua ”taloudellista toimintaa”.